

بسمه تعالی

دانشگاه علامه طباطبائی (ره)

دانشکده مدیریت و حسابداری

آیین‌نامه رفتاری و اخلاق حرفه‌ای انجمن علمی - دانشجویی مدیریت مالی

مقدمه

انجمن مدیریت مالی دانشگاه علامه طباطبائی (ره) نهادی علمی - دانشجویی است که به منظور ارتقای سطح علمی دانشجویان، کارآموزان و اعضای فعال در حوزه اقتصاد و مدیریت مالی تشکیل شده است. با توجه به این که رعایت اصول اخلاقی جزء جدایی‌ناپذیری همه فعالیت‌های علمی و پژوهشی و شغلی است، شورای مرکزی در اردیبهشت ماه ۱۳۹۶، برای دستیابی به اهداف و چشم‌انداز تعیین‌شده انجمن، بر آن شد تا آیین‌نامه‌ای مشتمل بر قواعد و اصول رفتاری حرفه‌ای برای افراد این حوزه تدوین کند.

مخاطبان این آیین‌نامه: اعضای انجمن، اقتصاددانان، مدیران مالی، حساب‌رسان، دانشجویان رشته‌های اقتصاد و مدیریت مالی و حسابداری.

بند ۱. رعایت اخلاق در روابط حرفه‌ای و شغلی

۱-۱. ایجاد تسهیلات علمی و اداری: مدیران مالی و استادان موظفاند برای امور تحقیقاتی، آموزشی و توسعه حرفه‌ای دانشجویان تسهیلاتی فراهم کنند. آنان باید بستری را برای آزادی بیان و انتقال دیدگاه‌های علمی فراهم کنند و با ملاک قراردادن ملاحظات چون سن، جنس، نژاد، قومیت، ملیت، مذهب، ناتوانی، وضعیت سلامت، وضعیت تأهل و اطلاعات ژنتیکی امکان بهره‌مندی از فرصت‌های برابر را برای همه همکاران و دانشجویان خود فراهم کنند. این امر منجر به پدیدآمدن محیطی امن و عادلانه در فضای همکاری می‌شود.

۱-۲. رعایت حقوق افراد: مدیران و استادان مالی، ضمن حمایت از منافع دانشجویان و کارکنان خود، باید از اعمال برخوردهای آزاردهنده و رفتار ناخوشایند، از جمله تبعیض، بهره‌رزی تا در محیطی سالم و آرام و به‌دور از تحقیر و تهدید و توهین و دشمنی فعالیت کنند.

۱-۳. تضاد منافع: تضاد منافع زمانی به‌وجود می‌آید که منافع شخصی یا مالی کارکنان یا مشتریان، به روشی غیرمنطقی، مانع از حضور آن‌ها در موقعیت‌های کاری شود. لذا، در حوزه پژوهش و آموزش و خدمات، همه

اعضا باید، با آگاهی از موقعیت‌هایی که ممکن است سبب بروز تضاد منافع شود و اقدام مناسب و به‌موقع برای جلوگیری از بروز موارد احتمالی، زمینه‌های پدیدآمدن این شرایط را برطرف سازند، مثلاً مدیران و مسئولان مالی با ارزیابی صحیح افراد و شناخت توانایی آنان، مسئولیت‌ها را واگذار کنند و از ایجاد فضای رقابت ناسالم میان آنان پرهیز کنند.

۴-۱. سوءاستفاده از تخصص: اقتصاددانان و مدیران مالی در معرض سوءاستفاده از تخصص قرار دارند، لذا باید در اجرای وظایف مالی و ارائه خدماتی که مستلزم قضاوت حرفه‌ای و بهره‌گیری از تخصص است به‌دقت و منصفانه از تخصص خود استفاده کنند و با هوشیاری از دانش خود در برابر سوءاستفاده‌های احتمالی محافظت کنند و برای اصلاح و به حداقل رساندن تخلفات مالی اقدام جدی کنند.

۵-۱. تعهد و آگاهی: صرف‌نظر از منافع شخصی یا مالی کارفرمایان و مشتریان، مدیران مالی باید به استانداردهای حرفه‌ای و علمی پایبند باشند، از جمله جمع‌آوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌ها، گزارش پژوهش، آموزش، ارائه یا انتشار دانش، تنظیم قراردادهای استاندارد، مشاوره یا خدمات صحیح، نظارت بر اجرای مفاد قراردادها.

۶-۱. حمایت صنفی: چنانچه روابط شخصی و حرفه‌ای آشکار یا پنهان کارکنان در تضاد با منافع کارفرما یا مشتریان باشد، مدیران مالی باید حامیان مالی خود را از آن آگاه سازند و در رفع این مشکل بکوشند.

۷-۱. شیوه‌های اشتغال عادلانه: مدیران و مسئولان مالی ملزم به رعایت بالاترین استانداردهای اخلاقی در تصمیم‌گیری‌های مربوط به اشتغال یا برنامه‌ریزی برای استعفا از یک موقعیت هستند. آن‌ها باید به‌دور از هرگونه تبعیض در مسئله استخدام، ترفیع مقام و حقوق کارمندان، برای فراهم کردن فرصت‌های برابر و داشتن رفتار منصفانه با همه کارکنان (تمام‌وقت و پاره‌وقت) بکوشند.

۸-۱. رسیدگی به اعتراض‌ها: مدیران و مسئولان مالی موظف‌اند به مسائلی همچون تبعیض، آزار، سوءاستفاده از قدرت یا روش‌های کارگزینی غیرعادلانه رسیدگی کنند و با بررسی‌های لازم پیرامون موضوع و در صورت لزوم، تهیه گزارش برای کارفرمایان ارشد تصمیمات لازم را اتخاذ کنند.

بند ۲. اخلاق در پژوهش

۱-۲. رعایت استانداردهای حرفه‌ای و علمی: مدیران و مسئولان مالی وظیفه دارند بالاترین استانداردهای حرفه‌ای و علمی را در اجرای فعالیت‌های پژوهشی، آموزشی و خدماتی به‌کار گیرند و با تکیه بر دانش علمی و حرفه‌ای خود به‌درستی و با صداقت عمل کنند.

۲-۲. اولویت‌دادن به امر پژوهش: اقتصاددانان مالی باید امور پژوهشی را در اولویت قرار دهند و دستاوردهای آن را، در محدوده صلاحیت خود و براساس تجربه آموزشی و حرفه‌ای مناسب، تدوین کنند. آنان مسئولیت دارند برای پیشرفت این دانش علمی و حرفه‌ای بکوشند.

۳-۲. نظارت و تدوین نتایج پژوهش: مدیران و مسئولان مالی وظیفه دارند، پس از تصویب پژوهش‌های علمی، بر مراحل تحقیق و پژوهش نظارت کنند یا در صورت لزوم، مشاوره دهند و نتایج پژوهش‌های هدفمند را در قالب گزارش و کتاب تدوین کنند. این مراحل عبارت‌اند از:

الف) مشاوره و شفاف‌سازی در مورد داده‌ها و روش تحقیق؛

ب) تدوین گزارش منابع حمایت مالی در مقالات و توجه به هرگونه روابط ویژه با حمایت‌کننده؛

ج) اجرای پژوهش و ارائه گزارش مطابق با بالاترین استانداردها؛

د) بهره‌گیری از پژوهش‌های محققان پیشین و پرهیز از استناد مفرط به نوشته‌های خود و استفاده از منابع معتبر؛

ه) بهره‌گیری از نقد و نظرهای دیگر پژوهشگران و استادان با روش‌های نظرسنجی؛

و) بررسی منابع و اصلاح اشتباهات موجود در مطالب مندرج در آثار و نشریات.

۴-۲. رعایت موازین علمی: پژوهشگران مالی موظفاند از منابع دست اول بهره بگیرند و در استفاده از تألیفات دیگر نویسندگان، منابع مورد استناد آنان را بررسی کنند، از جزوه‌های آموزشی و آثار پژوهشی چاپی یا الکترونیکی با دقت استفاده کنند و در صورت مشاهده سرقت ادبی، موضوع را به سازمان مربوطه، مانند مجلات و ناشران و مؤسسات، گزارش دهند.

۵-۲. رعایت حقوق معنوی: در صورتی که پژوهش به صورت گروهی انجام می‌شود تمامی همکاران پژوهش از حق معنوی برخوردارند و نامشان باید در اثر درج شود. مدیران مالی و مسئولان طرح‌ها موظفاند از ذکر نام افرادی غیر از همکاران پژوهشی پرهیز کنند و به تخلف افرادی که سعی دارند، با فشار آوردن به مؤلفان اثر، نامشان در کنار نام آن‌ها درج شود رسیدگی کنند.

۶-۲. حفظ و حراست از اسناد و پژوهش‌ها: اعضای انجمن و همکاران طرح‌های پژوهشی موظفاند برای دستیابی به اطلاعات محرمانه، مانند پژوهش‌های به دست آمده از بررسی مقاله‌های محرمانه و چاپ نشده، مجوز بگیرند و در حفظ آن بکوشند.

۷-۲. چاپ و انتشار اسناد و پژوهش‌ها: مدیران مالی و استادان و مسئولان پژوهش‌ها موظفاند در زمان چاپ اثر به صورت کتاب یا مجموعه موارد زیر را رعایت کنند:

الف) در مورد تألیفاتی که چند نویسنده در آن سهیم‌اند، چنانچه اقتصاددانان و دانشجویان یا اعضای انجمن بر روند چاپ نظارت دارند، موظفاند محتوای مطالب را از نظر علمی تأیید کنند و قبل از ارسال کار برای انتشار، از طریق مشورت با تک‌تک نویسندگان اثر، تأییدیه نهایی از ایشان بگیرند و از وجود توافق بین نویسندگان اثر اطمینان حاصل نمایند.

ب) پدیدآورندگان آثار پژوهشی که آثار خود را در اختیار مدیران مالی و مسئولان پژوهشی انجمن قرار داده‌اند، نباید آثار خود را هم‌زمان به چند انتشارات دیگر ارسال کنند، مگر اینکه توافقی با انجمن صورت پذیرفته باشد.

ج) ممکن است مطالب پژوهشی، به صورت کامل، در قالب کتاب قابل انتشار نباشد، در این صورت مدیران و مسئولان پژوهشی بر گزینش مطالب نظارت خواهند داشت و بخش‌های انتخاب شده باید ارزش علمی داشته باشد و اطلاعات همراه‌کننده یا نادرست در آن راه نیافته باشد.

د) در جایگاه سردبیر مجلات یا مجموعه‌ها، مدیران و اقتصاددانان مالی ملزم به رعایت استانداردها، بدون در نظر گرفتن روابط شخصی، هستند و باید از محرمانه‌بودن و ناشناس ماندن نویسندگان در زمان ارزیابی آثارشان اطمینان حاصل کنند.

ه) تصمیم‌گیری در مورد محتوای کتاب‌های آموزشی و الزامات و درجه‌بندی دوره‌های آموزشی، براساس معیارهای آموزشی و بدون توجه به منافع شخصی، از وظایف اقتصاددانانی است که در جایگاه مربی یا استاد به ایفای نقش می‌پردازند.

بند ۳. اخلاق در آموزش

۳-۱. انتقال دانش: آموزش‌های مناسب به دانشجویان و کارکنان و نظارت بر فعالیتهای آنان از وظایف اقتصاددانان و مدیران مالی است. مدیران مالی باید از عملکرد درست این افراد، با در نظر گرفتن استانداردهای لازم، اطمینان حاصل کنند و در واگذاری مسئولیت‌ها به آنان توانمندی‌هایشان را در نظر داشته باشند.

۳-۲. آموزش‌های عمومی و تخصصی: کارشناسان و مدیران مالی موظفاند برای ارتقای سطح علمی دانشجویان یا کارکنان مالی در دو سطح اقدام کنند؛ آموزش‌های عمومی برای دانشجویان و متقاضیان فعالیتهای مالی و آموزش به کارکنان برای بالا بردن سطح دانش و کیفیت کاری آن‌ها.

۳-۳. رفع تبعیض: مدیران مالی و استادان مدیریت مالی باید از هرگونه تبعیض، به‌اعتبار سن، جنس، نژاد، قومیت، ملیت، مذهب، ناتوانی، وضعیت سلامت، وضعیت تأهل، اطلاعات ژنتیکی یا هر مبنای دیگری که توسط قانون منع شده است پرهیز کنند و آموزش را امری یکسان برای تمامی متقاضیان یادگیری در نظر بگیرند.

۳-۴. نظام دستیاری: استادان و مربیان این حوزه موظفاند با برنامه‌ریزی آموزشی مناسب بر عملکرد دستیاران آموزشی خود و دیگر کارآموزان نظارت کنند و، با اتخاذ تصمیمات معقول و منطقی، تضمین کنند که دانشجویان و کارآموزان نقش خود را مسئولانه و با رعایت کامل اصول اخلاقی انجام خواهند داد.

بند ۴. اخلاق در داوری علمی و حرفه‌ای

۴-۱. اقتصاددانان و مدیران و مسئولان مالی، در جایگاه داور، موظفاند مطالب دریافتی را با دقت و به‌دور از هرگونه تعصب بررسی و ارزیابی کنند و مطالب محرمانه را محفوظ بدارند. چنانچه مؤسسه یا مراکزی در واگذاری متون برای ارزیابی دخالت داشته باشند، باید میزان محدودیتهای آنان مشخص شود و در صورت مغایرت با مبانی علمی داوری، آن موارد گزارش داده شود. در ارزیابی آثار و داوری باید پیشینه تحقیقات مربوطه در اختیار ارزیاب قرار بگیرد.

۴-۲. افراد نباید از تحقیقات منتشر نشده برای نیل به مقاصد شخصی بهره‌جویند. ارزیاب‌ها و داوران باید توجه داشته باشند که نویسندگان مقالات از ضعف جلوه‌دادن موضوع پژوهشی‌های دیگران پرهیز کنند و خودشان نیز از پژوهش‌ها و مقالات دریافتی سوءاستفاده نکنند. بهره‌گیری از دیدگاه‌ها و نظریه‌های دیگر پژوهشگران به نام خود، جزو تخلفات اخلاقی محسوب می‌شود. سودجویی از بازخوردها برای استفاده در مقابل رقبای کاری خلاف موازین اخلاقی این آیین‌نامه خواهد بود است.

۴-۳. ارزیاب‌ها و داوران موظفاند گزارش ارزیابی خود را به دقت و با حسن نیت تدوین کنند و آن را به مسئول یا مسئولان مربوط، در زمان معین، تحویل دهند.

۴-۴. در ارزیابی آثار، اصل بر استدلال صحیح و سازنده بودن مطالب و انتقادات است. کاربرد کلمات یا جملات توهین‌آمیز یا منفی به‌جای نقد علمی و جهت‌گیری‌های شخصی از اعتبار کار ارزیابی می‌کاهد و باید از آن پرهیز شود.

۴-۵. باید توجه داشت که در مواردی بررسی بادقت و بدون تعصب و ارسال به موقع ارزیابی‌ها، در روند ارتقا یا تصدی مقام افراد یا برکنارشدن آنان تأثیر خواهد گذاشت و داوران وظیفه دارند به مواردی از این قبیل به دقت توجه کنند.

این آیین‌نامه در ۴ بند در تاریخ به تصویب هیئت مدیره انجمن علمی - دانشجویی مدیریت مالی رسید.

با آرزوی توفیق روزافزون
شورای مرکزی انجمن علمی - دانشجویی مدیریت مالی